

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

Τάσος Γιαννίτσας

- Μαρία το
τοωοδετείς στο Αρχείο
επει' ουου έχουμ και τίς
οωόοιωες έμ Τέοεις του
Σπράου.

Αθήνα, 13.1.98

Βιομηχανική Πολιτική (προτάσεις Γ. Σπράου)

Από την έκθεση Σπράου για τη βιομηχανία, νομίζω ότι είναι λογικό να γίνουν αποδεκτά και να προωθηθούν τα εξής:

1. Καθεστώς πρόσληψης ατόμων με ειδικές ανάγκες (και πολύτεκνοι, αντιστασιακοί):

Σήμερα προβλέπεται υποχρέωση πρόσληψης σε ποσοστό 8% για επιχειρήσεις με πάνω από 50 άτομα. Η επιλογή γίνεται από τις επιτροπές του Δημοσίου, είναι υποχρεωτική για την επιχείρηση, η οποία υποχρεούται να προσλάβει τα πρόσωπα που της επιβάλλονται, ανεξάρτητα από την ειδικότητα που χρειάζεται, ενώ η όλη διαδικασία έχει εντονότατο πελατειακό χαρακτήρα.

Το σύστημα που ισχύει είναι κατ' αρχήν αναχρονιστικό λόγω του κριτηρίου του: Τιμωρεί τις επιχειρήσεις που συμβάλουν στην απασχόληση, ενώ αφήνει απέξω μεγάλες επιχειρήσεις (με κριτήριο τις πωλήσεις), οι οποίες μπορεί να έχουν πολλαπλάσιες οικονομικές δυνατότητες. Αποτελεί τυπικό δείγμα πολιτικής που παραβλέπει τις τεράστιες αλλαγές που έχουν γίνει στον τρόπο οργάνωσης της παραγωγής.

Πρότασή μου είναι:

α) Το ποσοστό του 8% να μειωθεί στο 5% ή 6% με παράλληλη υποχρέωση πρόσληψης και από επιχειρήσεις με μεγάλο ύψος πωλήσεων, ανεξάρτητα από αριθμό απασχολούμενων. Η υποχρέωση αυτή μπορεί για τις περιπτώσεις αυτές να εκφράζεται όχι με % αλλά με απόλυτο αριθμό, π.χ. 1 μέχρι 10 άτομα.

β) Πρέπει οι επιχειρήσεις να έχουν ιδιαίτερα ισχυρό βάρος στην επιλογή των ατόμων αυτών και η κατανομή να πάψει να έχει τον προβληματικό χαρακτήρα

που τη σφραγίζει σήμερα. Θα προβλέπονται δικλείδες ασφαλείας, ώστε να αποτραπεί ο συστηματικός αποκλεισμός μειονεκτούντων ατόμων.

2. Ομαδικές Απολύσεις

Πράγματι είναι περιέργο μια επιχείρηση να μπορεί να απολύει μέχρι 5 άτομα, αν έχει προσωπικό κάτω από 50 άτομα, αλλά από 51-250 η εφαρμογή να οδηγεί σε αριθμό κάτω των 5 ατόμων. Ο Γ. Σπράος προτείνει απάμβλυνση της αδικίας που αφορά επιχειρήσεις με πάνω από 50 άτομα (π.χ. 55 ή 60), που δεν μπορούν να απολύσουν παρά 1 άτομο, συγκριτικά με τα 5 των μονάδων με κάτω από 50 άτομα. Προτείνω τη θεσμοθέτηση του ορίου των 5 ατόμων για όλες τις επιχειρήσεις μέχρι 250 άτομα (επίπεδο στο οποίο η εφαρμογή του 2% σημαίνει πράγματι 5 άτομα).

Από 251 άτομα και πάνω, εφαρμογή του ορίου του 2%, ακόμα και για πάνω από 1500 (όπου θεσμοθετείται ανώτατο όριο 30 ατόμων).

Η χρονική υλοποίηση του μέτρου μπορεί να περιμένει κάποιο διάστημα. Γενικά πάντως, είναι οικονομικά προβληματικό σε μια περίοδο έντονων ανακατατάξεων, τεχνολογικών αλλαγών, πιέσεων ανταγωνισμού και αβεβαιότητας στο πεδίο της παραγωγής να μην έχει μια επιχείρηση ευελιξία ούτε για 5 άτομα, και να πρέπει να περιμένει μήνες, για να απολύσει ένα τόσο μικρό αριθμό ατόμων.

γ) Ο Γ. Σπράος προτείνει την κατάργηση των ασφαλιστικών εισφορών σε πληρωμές bonus στο προσωπικό ή συμμετοχή εργαζομένων στα κέρδη επιχείρησης, τα οποία επίσης προτείνει ως υποκατάστατα μιας πιο ανοιχτής εισοδηματικής πολιτικής σε επίπεδο επιχείρησης (και όχι συλλογικών διαπραγματεύσεων).

Έχω αμφιβολίες για τη σκοπιμότητα του μέτρου, αλλά μπορεί να συζητηθεί στη συνάντηση με το Υπ. Εργασίας.

3. Σε περιπτώσεις συγχωνεύσεων - εξαγορών προτείνεται άμβλυνση των κανόνων που αφορούν απολύσεις. Πιστεύω ότι σε τέτοιες περιπτώσεις προκύπτει πράγματι ανάγκη για αλλαγές στον αριθμό του προσωπικού.

Ωστόσο θέλει προσοχή. Μπορεί να υιοθετηθεί σε πρώτη φάση με μια κλιμάκωση, ανάλογα με το μέγεθος απασχόλησης του φορέα που προκύπτει, με την έννοια όσο πιο μεγάλο μέγεθος, μεγαλύτερη χαλάρωση και αντίστροφα (ώστε να μην αποτελέσει εργαλείο καταστρατήγησης). Σε κάθε περίπτωση το % θα ξεπερνάει το ισχύον 2%.

4. Τα άλλα σημεία της πρότασης:

α) Είτε υλοποιούνται ήδη (π.χ. ενίσχυση δικτύων).

β) Είτε είναι πρακτικά δύσκολη η υλοποίησή τους (προτάσεις για άνοιξη επίδραση φορολογικών μέτρων ή σχέσεων στον επίσημο/άτυπο τομέα της οικονομίας, αντιμετώπιση οικογενειοκρατικού χαρακτήρα επιχειρήσεων).

γ) Είτε πιστεύω ότι δεν θα προσθέσουν κάτι νέο σε ήδη γνωστά θέματα ή μπορεί να δημιουργήσουν και προβλήματα (π.χ. αξιολόγηση πολιτικής αναπτυξιακού νόμου και σύνδεση επιδοτήσεων με μετρήσιμα αποτελέσματα επενδύσεων).

Πρόσθετες προτάσεις (δικές μου)

Στη φάση αυτή, η επιβολή πρόσθετων φορολογικών βαρών στον επιχειρηματικό τομέα, η οποία συμπίπτει με οξυμένα προβλήματα στη λειτουργία των αγορών (συναλλαγματική αστάθεια, χαμηλότερος ρυθμός μεγέθυνσης βασικών αγορών εξωτερικού, αυστηρότερη εισοδηματική πολιτική που οδηγεί σε συγκράτηση εσωτερικής ζήτησης), θα ήταν σκόπιμο να εξεταστούν μέτρα που δημιουργούν ευνοϊκότερο πλαίσιο λειτουργίας των επιχειρήσεων, και που αναταποκρίνονται στις αυξημένες πιέσεις του ανταγωνισμού και του τρόπου λειτουργίας των αγορών.

Έτσι, συμπληρωματικά προς τα παραπάνω, προτείνονται παρακάτω τρία μέτρα, που στοχεύουν:

- στην ενίσχυση της απασχόλησης,
- στην ορθολογικότερη σχέση Κράτους - επιχειρηματία,
- στην ενίσχυση επιχειρήσεων που στηρίζουν την παραγωγή τους στην ποιότητα, τυποποίηση και αξιοπιστία του προϊόντος.

Ειδικότερα :

α) Θεσμοθέτηση ειδικών επιδοτήσεων (bonus) εφ' άπαξ για επιχειρήσεις που μέσα σε διάρκεια 2 ετών αυξάνουν σημαντικά (χωρίς χρήση επενδυτικών κινήτρων) την απασχόλησή τους κατά κλιμάκια π.χ.

- Κατά 15 άτομα, αν ξεκινούν με κάτω από 50 άτομα
- Κατά 30 άτομα, αν ξεκινούν με προσωπικό μεταξύ 100 και 250 άτομα
- Κατά 50 άτομα, αν ξεκινούν με προσωπικό πάνω από 250 άτομα.

(οι αριθμοί είναι ενδεικτικοί)

Εναλλακτικά, θα μπορούσαν να δοθούν φορολογικά κίνητρα (μείωση συντελεστή φορολογίας), πρόταση που έχω κάνει και παλαιότερα, ώστε να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα σε σύζευξη με την απασχόληση. Έμμεσα, ενισχύεται και η εξαγωγική ροπή.

β) Υποχρέωση ΥΠΕΘΟ για ανάληψη του βάρους των τόκων υπερημερίας (ή τμήματός τους) των επιδοτούμενων επιχειρήσεων, αν υπάρχει καθυστέρηση εκταμίευσης των επενδυτικών ενισχύσεων, παρόλο ότι έχουν υποβληθεί πλήρη δικαιολογητικά. Αυτό θα αποτρέψει προβληματικοποίηση επιχειρήσεων εξ' αιτίας πράξεων Κράτους και θα κάνει τη Διοίκηση πιο προσεκτική στο σχεδιασμό.

γ) Ενίσχυση κινήτρου για απόκτηση ISO από μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Σήμερα στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος Βιομηχανίας και του αρ. 23B' επιδοτούνται με 40% οι σχετικές δαπάνες. Τόσο λόγω του χαρακτηρισμού του 1998 ως έτους ποιότητας, όσο και λόγω της σημασίας, η ενίσχυση αυτή θεωρώ ότι θα μπορούσε να φτάσει το 75% της όλης δαπάνης για επιχειρήσεις με απασχόληση μέχρι 250 άτομα. Το μέτρο μπορεί να καλύψει και επιχειρήσεις τροφίμων, αλλά και κάθε άλλη επιχείρηση από άλλους τομείς με τις ίδιες προϋποθέσεις, που θα αποκτούσε ISO. Αυτό θα σήμαινε όμως υπέρβαση του ορίου του Ε.Π.Β. και απαιτεί συνεννόηση με ΥΠΕΘΟ. Επίσης, το μέτρο θα μπορούσε να συνδυαστεί με ισχυρή ενίσχυση

της ενδο-επιχειρησιακής κατάρτισης που συνήθως είναι αναγκαία στις περιπτώσεις αυτές.

Τα σημεία του Γ. Σπράου και το α) δικό μου αποτελούν ενιαίο σύνολο και θα ήταν σκόπιμο, αν γίνουν αποδεκτά, να προωθηθούν από κοινού, ώστε να δώσουν εντύπωση μιας συνολικότερης πολιτικής. Χρονικά δεν θα ήταν σκόπιμο να προωθηθούν πριν αργά την άνοιξη.

Τα σημεία β)+γ) δικά μου θα μπορούσαν επίσης να συνδεθούν με τα προηγούμενα, καθώς εντάσσονται στη λογική της ανταγωνιστικότητας - ανάπτυξης. Ωστόσο συνδέονται επίσης με τον αναπτυξιακό νόμο (το β και το γ) που εισάγεται στη Βουλή σύντομα, αλλά και με το έτος ποιότητας (το γ). Θα μπορούσαν συνεπώς, να εμφανιστούν αντίστοιχα την κατάλληλη στιγμή.

Τα θέματα σχετικά με την αγορά εργασίας και απασχόληση μπορεί να συζητηθούν στη συνάντηση με το Υπουργείο Εργασίας στις 29/1.